

hand-written property to libraries and archives for public use. The relevant institutions have to create favorable conditions for scientific researches on hand-written material.

Keywords: personal papers; private life; secret; personal secret; family secret; the «conflict» between the personal secret and the family secret; acquaintance with information; nonfictional prose; diary; private notes; memoirs; autobiographical works; letters.

УДК 347.919.7; 347.939.3

А. О. ЛЕСЬКО

ПРАВО НА ПУБЛІЧНИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ ЯК ДОТРИМАННЯ ГАРАНТІЇ СПРАВЕДЛИВОГО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Наведено результати дослідження питання реалізації права особи на публічний розгляд справи незалежним і безстороннім судом, який вирішує спір щодо її прав та обов'язків цивільного характеру. На підставі аналізу новел ЦПК України щодо розгляду справ у спрощеному провадженні у системному тлумаченні в рішеннях ЄСПЛ права особи на публічний розгляд справи, зроблено висновки щодо можливості вирішення справ цивільної юрисдикції без проведення публічних слухань і тих, які вимагають обов'язкового усного судочинства.

Ключові слова: право на справедливий суд; публічний розгляд справи; спрощене провадження; усне судове провадження; письмове судове провадження.

Лесько А. А. Право на публичное рассмотрение дел как соблюдение гарантии справедливого судебного рассмотрения

Приведены результаты исследования вопроса реализации права человека на публичное рассмотрение дела независимым и беспристрастным судом, который решает спор относительно его прав и обязанностей гражданского характера. На основании анализа новел ГПК Украины по рассмотрению дел в упрощенном производстве в системном толковании в решениях ЕСПЧ права человека на публичное рассмотрение дела, сделаны выводы о возможности разрешения дел гражданской юрисдикции без проведения публичных слушаний и тех, которые требуют обязательного усного судопроизводства.

Ключевые слова: право на справедливый суд; публичное разбирательство дела; упрощенное производство; устное судопроизводство; письменное судопроизводство.

Lesko Alla. The right to public trial as a compliance with the safeguards of a fair trial

The article presents research results of the issue of implementation of human right to a public hearing by an independent and impartial court that resolves the dispute over its rights and obligations of civilian nature. Based on the analysis of the novelty of Civil Procedural Code of Ukraine on the review of cases in a summary procedure in the systematic interpretation in the ECHR decisions of the human right to a public hearing of the case, conclusions were made on the possibility of case of civil jurisdiction without holding public hearings and those requiring compulsory oral proceedings.

Keywords: right to a fair trial; public trial; summary procedure; oral proceedings; written proceedings.

Реформи та перетворення у сфері судустрою та цивільних процесуальних процедур, які відбулися в Україні протягом 2015-2017 років запровадили багато новел, однією з яких є розширення сфери застосування спрощеної процедури розгляду справ, що викликає багато спорів серед юристів — науковців і практиків різних держав. Неоднозначність сприйняття зумовлює, зокрема, запровадження письмового розгляду справи замість змішаного (письмового і усного), співвідношення письмового розгляду справи як спрощеної процедури з принципами справедливого і публічного розгляду справи. Тож метою цієї статті є винайдення відповіді на питання щодо реалізації права на публічний розгляд справи в усному і письмовому судочинстві у суді касаційної інстанції і на прикладах рішень ЄСПЛ.

Зауважимо, що питанням письмового провадження науковцями більше уваги приділялось при вивченні адміністративних та господарських процесуальних процедур¹, окремі аспекти письмового провадження у цивільному процесі за законодавством України як спрощеного провадження, а також як елементу публічності судового розгляду справ висвітлювалися, зокрема, у публікаціях Н. М. Грень, Д. Д. Луспеника, А. М. Мірошниченка, О. С. Ткачука, С. Шевчука².

Так, Н. М. Грень визначає елементами публічності судового розгляду право на свободу інформації, у т. ч. для ЗМІ, та усність процесу — «Учасники процесу наділені можливістю в мовному аспекті обмінюватися своїми усними судженнями, репліками, давати усні пояснення суду з приводу причин їх звернення за захистом своїх порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, свобод чи інтересів. Зазвичай рекомендовано публічність та усність на першій стадії розгляду»³.

Питання про реалізацію права особи на публічний розгляд справи в усному і письмовому судочинстві особливої гостроти набуває у зв'язку зі змінами, що відбулися в цивільному процесуальному законодавстві з прийняттям 3 жовтня 2017 р. Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів»⁴. Так, ч.ч. 1 і 2 ст. 402 ЦПК України у редакції зазначеного Закону закріплює такі елементи порядку розгляду справи судом касаційної інстанції: 1) скарга розглядається за правилами розгляду справи судом першої інстанції в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи з урахуванням статті 400 цього Кодексу; 2) учасники справи можуть бути викликані для надання пояснень у справі у разі необхідності.

Таким чином, у суді касаційної інстанції справи загалом розглядаються суддями за спрощеною процедурою у письмовому провадженні без виклику сторін для заслуховування їх пояснень, і лише тоді, коли суд вважатиме за необхідне, може викликати учасників справи для надання пояснень.

Однак інші частини цієї статті досить детально закріплюють правила розгляду справи за особистою участі в судовому засіданні заінтересованих в його результаті осіб, і, на жаль, нічого не передбачають для суто письмового розгляду справи судом касаційної інстанції. Очевидно, що ст. 402 ЦПК України потребує певного перегляду з метою більшої деталізації її приписів щодо судового розгляду справи у письмовому провадженні.

Водночас, наведені новели ЦПК України не слід розуміти так, що суд є єдиним учасником судочинства, оскільки правосуддя за спрощеною процедурою (письмово і без виклику сторін) здійснюється відповідно до процесуальних дій сторін, за матеріалами, наявними у справі.

Елементом забезпечення права на справедливий судовий розгляд є дотримання права на її публічний розгляд. Право людини на публічний судовий розгляд справи визначається у міжнародних документах з прав людини, насамперед у ч. 1 ст. 11 Загальної декларації прав людини, прийнятій і проголошеній резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року⁵, ст. 6 Конвенції Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод (ЄКЗПЛ)⁶.

Стаття 6 ЄКЗПЛ встановлює, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Судове рішення проголошується публічно, але преса і публіка можуть бути не допущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або — тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, — коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя. Положення цієї статті ЄКЗПЛ поширюються як на кримінальні, так і на цивільні справи, хоча процедурні вимоги публічного слухання можуть відрізнятися залежно від багатьох чинників, зокрема, від обставин справи, інстанційності тощо.

У національному законодавстві положення про обмеження публічного розгляду справи відображені, зокрема, у ст. 7 (гласність судового процесу) і 8 (відкритість інформації щодо справи) ЦПК України. Так, ч. 7 ст. 7 цього Кодексу встановлено, що розгляд справи у закритому судовому засіданні проводиться у

випадках, коли відкритий судовий розгляд може мати наслідком розголошення таємної чи іншої інформації, що охороняється законом, або за клопотанням учасників справи з метою забезпечення таємниці усиновлення, запобігання розголошенню відомостей про інтимні чи інші особисті сторони життя учасників справи або відомостей, що принижують їхню честь і гідність, а також в інших випадках, установлених законом. Згідно з ч. 4 ст. 8 ЦПК України у разі постановлення судом ухвали про розгляд справи у закритому судовому засіданні інформація щодо справи не розкривається, окрім відомостей про учасників справи, предмет позову, дату надходження позовної заяви, стадії розгляду справи, місце, дату і час судового засідання, рух справи з одного суду до іншого.

Стосовно розгляду окремих категорій справ законом безпосередньо встановлено вимоги щодо обмеження публічного розгляду. Так, згідно з ч. 3 ст. 313 ЦПК України для забезпечення таємниці усиновлення у випадках, встановлених Сімейним кодексом України, суд розглядає справу в закритому судовому засіданні. Такими випадками є положення ст. 226–228 СК України щодо дотримання права на таємницю усиновлення.

Із гарантією справедливого і публічного розгляду справи пов'язана низка принципів судочинства, які мають не менш важливе значення. А саме — розгляд справи: незалежним і безстороннім судом; судом, встановленим законом; судом, який вирішить спір (цивільного характеру); вирішить спір упродовж розумного строку. Не вдаючись до аналізу кожного з наведених принципів, зауважимо, що розумність у даному випадку залежить від складності справи, її важливості, поведінки як заявника, так і компетентних органів, а також тривалості часу між даним поводженням. В Україні на порушення принципу розумності строку розгляду справи більшою мірою впливає завантаженість судів, відсутність або недостатність кадрів у судах всіх інстанцій, невиконання учасниками, в тому числі компетентними органами рішень судів.

Стаття 6 ЄКЗПЛ насичена низкою взаємопов'язаних гарантій, ключовою серед яких вважають право на справедливий

судовий розгляд, із якої витікає низка інших, її складових, зокрема: а) право на змагальність судочинства; б) право на рівність сторін; с) право бути присутнім на суді; d) право на усне слухання; е) право на справедливий подання доказів; f) право на обґрунтоване рішення⁷.

Чи можливо вирішити справу у суді за письмовою процедурою не порушуючи права бути присутнім на суді і права на усне слухання? Чи відповідає такий розгляд публічному розгляду справи?

Звернімося до законодавства України.

Ч. 13 ст. 7 ЦПК України встановлено, що розгляд справи здійснюється в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами, якщо цим Кодексом не передбачено повідомлення учасників справи. У такому випадку судове засідання не проводиться. Без повідомлення учасників справи відповідно до ч. 1 ст. 401 ЦПК України у порядку письмового провадження проводиться попередній розгляд справи

Як зазначалося вище, ч. 1 ст. 402 ЦПК України встановлює загальний порядок розгляду скарг у суді касаційної інстанції — спрощений, без повідомлення і виклику учасників справи. Учасники справи у разі необхідності можуть бути викликані для надання пояснень у справі.

За результатами розгляду справи суд касаційної інстанції ухвалює рішення. Учасникам справи, які не були присутні в судовому засіданні, або якщо судове рішення було ухвалено поза межами судового засідання чи без повідомлення (виклику) учасників справи, копія судового рішення надсилається протягом двох днів з дня його складення у повному обсязі в електронній формі у порядку, визначеному законом, — у випадку наявності у особи офіційної електронної адреси, або рекомендованим листом з повідомленням про вручення — якщо така адреса відсутня (ч. 5 ст. 272 ЦПК України).

Законодавче закріплення спрощеного письмового провадження у суді касаційної інстанції ґрунтується на Рекомендації R (84) 5 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам стосовно принципів цивільного судочинства, що спрямо-

вані на удосконалення судової системи. Комітет міністрів РЄ, враховуючи, що право на публічний розгляд, гарантоване статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, є найважливішою рисою будь-якого демократичного суспільства, що цивільне судочинство необхідно спростити і зробити більш гнучким і оперативним, одночасно зберігши гарантії, які надаються учасникам процесу традиційними процесуальними нормами, і зберігши високий якісний рівень правосуддя, якого потребує демократичне суспільство, що для досягнення цих цілей необхідно забезпечити доступ сторін до спрощених і більш швидких форм судочинства і захистити їх від зловживань або затримок, зокрема, наділивши суд повноваженнями вести судочинство більш ефективно, рекомендує урядам держав-членів прийняти або підсилити, в залежності від обставин, будь-які заходи, які, на їхню думку, необхідно прийняти для вдосконалення цивільного судочинства, керуючись при цьому принципами, викладеними в додатку до цієї Рекомендації.

Принципом 8 Рекомендації передбачено використання, зокрема, такого заходу, як проведення виключно письмового або усного судочинства, залежно від обставин справи з метою пришвидшення вирішення спору у випадках: а) що не терплять зволікання; б) пов'язаних з незаперечним правом, заздалегідь оціненим збитком, а також у випадках, пов'язаних з позовами на невеликі суми; с) з дорожньо-транспортними пригодами, трудовими справами, питаннями, що стосуються відносин між орендодавцем та орендарем житла, і деякими питаннями сімейного права, зокрема, встановленням і переглядом розміру аліментів.

Аналіз практики Європейського суду з прав людини свідчить, що публічний розгляд справи із забезпеченням права на усне слухання відповідно до п. 1 ст. 6 ЄКПЛ є обов'язковим при розгляді справи в суді першої і єдиної інстанції (Case of Fredin v. Sweden (no. 2) No 18928/91, 23/02/1994; Case of Allan Jacobsson v. Sweden (no. 2) (No 8/1997/792/993, 19/02/1998)⁸; у суді принаймні однієї інстанції (§ 44 Case of Fischer v. Austria; § 36 Case of Salomonsson v. Sweden)⁹.

Водночас при розгляді окремих аспектів реалізації права особи на публічний судовий розгляд справи в певних випадках влада має право брати до уваги міркування ефективності судочинства і економії. Наприклад, у справі *Varela Assalino v. Portugal* (No 64336/01, 25/04/2002) ЄСПЛ зробив застереження про те, що коли фактичні обставини не є предметом спору, а питання права не становлять особливої складності, та обставина, що відкритий розгляд не проводився, не є порушенням вимоги пункту 1 статті 6 Конвенції про проведення публічного розгляду справи¹⁰. У справі *Allan Jacobsson v. Sweden* (no. 2) (No 8/1997/792/993, 19/02/1998) ЄСПЛ також визнав, що відмова від слухань може бути виправдана у справах, що стосуються простих правових питань обмеженого характеру. У такому разі розгляд письмових заяв є більш доцільним, ніж дебати сторін, і, можливо, розгляд справи на основі письмових доказів є достатнім¹¹.

У інших справах ЄСПЛ зазначив, що проведення усних слухань може не знадобитися у разі відсутності питань щодо достовірності оспорюваних фактів, і суди можуть справедливо і обґрунтовано вирішити справу на підставі поданих сторонами доказів та інших письмових матеріалів (п. 37 *Case of Döry v. Sweden*, No 28394/95, 12/02/2003; п. 73 *Case of Saccoccia v. Austria*, No 69917/01, 05/07/2007)¹².

Відмова від публічних слухань може відбуватись з огляду на технічний характер спорів із соціального забезпечення, які з більшим успіхом розглядаються у письмовій формі, ніж в усній. У цій сфері національна влада з врахуванням вимог ефективності і економії може утриматися від проведення слухань, оскільки систематичне проведення слухань може стати на заваді для розгляду цих справ з необхідною ретельністю, якої потребують процеси в сфері соціальної охорони (п. 58 *Case of Schuler-Zraggen v. Switzerland*, No 14518/89, 24/06/1993; п. 41 *Case of Döry v. Sweden*, No 28394/95, 12/02/2003)¹³.

Письмове провадження характеризується тим, що судові засідання проводиться без слухань сторін у справі, на підставі

наданих сторонами доказів та інших письмових матеріалів та без здійснення фіксування судового засідання за допомогою звукозаписувального технічного засобу.

Отже, законодавче встановлення письмової форми провадження у суді касаційної інстанції відповідає міжнародним стандартам судочинства, оптимізує цивільне судочинство, відповідає принципу процесуальної економії і спонукає учасників цивільного процесу до безумовного дотримання логічної послідовності засад змагальності. Водночас, слід пам'ятати про приписи рішень ЄСПЛ щодо обов'язковості здійснення усного і змішаного провадження при розгляді справи судом першою і єдиною або хоча б однією інстанцією.

Право на «справедливість» судового розгляду є основоположним компонентом ст. 6 ЄКПЛ. Вимога дотримання «справедливості» поширюється на судовий розгляд в цілому, а не тільки на усні слухання або розгляд у першій інстанції (див. справу *Monnell and Morris*). Таким чином, питання про те, чи був розгляд судової справи конкретної людини «справедливим», розглядається щодо всього судового процесу, хоча деякі його елементи можуть мати при цьому вирішальне значення. Недоліки, допущені на одній стадії судового процесу, можуть бути виправлені або компенсовані на наступних стадіях¹⁴.

Слід згадати, що інститут публічного розгляду справ має тривалу історію становлення, оскільки влада передбачувано періодично остерігається розголосу матеріалів певних справ, свободи вираження думок, відмінних від її офіційної політики, які можуть викликати суперечки або заворушення. Наведемо приклад із законодавства, яке діяло на території України у період її входження до складу Російської Імперії. Так, пп. «б» п. 17 Положення про заходи до охорони державного порядку і громадського спокою, Височайше затвердженого Комітетом Міністрів Російської Імперії, було закріплено «Отъ Генераль-Губернаторовъ, а въ губерніяхъ имъ не подчиненныхъ — отъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, зависить... требовать разсмотренія при закрытыхъ дверяхъ всѣхъ тѣхъ судебныхъ дѣлъ,

публичное рассмотрение коихъ можетъ послужить поводомъ къ возбужденію умовъ и нарушенію порядка»¹⁵.

Відомий дослідник історії судової реформи Г. А. Джаншиєв аналізувавши наведену правову норму під час вивчення питань обмеження гласності в судочинстві, відстоюючи користь і необхідність публічності розгляду справ, зазначав, що цей закон на той час абсолютно задовольняв потреби держави щодо охорони порядку¹⁶.

Зіставляючи переваги усного та письмового проваджень, Є. Васьковський у свій час зазначав, що письмове провадження має низку переваг як для сторін, так і для суду. Для тих, хто судиться, вимоги і заяви повинні бути виражені ясно і точно, а зробити це можна набагато краще на листі, ніж на словах. Зручністю є те, що замість особистої присутності в засіданні суду, що знаходиться інший раз далеко від постійного місця проживання, або наймання повірених, які виступали б в суді замість них, сторони можуть обмежитися надсиланням поштою письмових заяв і пояснень. Завдяки цьому вони зберігають як час, так і гроші. Інша зручність письмового провадження для тих, хто судиться, полягає в тому, що воно дає можливість кожній стороні добре обміркувати заперечення супротивника і скласти належну відповідь.

Аналогічні зручності у письмовому провадженні Є. Васьковський вбачав і для суддів. У той час як усне провадження вимагає від них напруженої уваги, щоб не пропустити чогось повз вуха, здатності зосередитися і утримати в пам'яті все, що вислухано протягом засідання, і вміння зараз же розібратися у всій масі юридичного та фактичного матеріалу, відразу піднесеного йому сторонами, письмовий порядок відкриває суддям можливість поступово і не поспішаючи вивчити справу, вникнути в усі обставини, всебічно і неодноразово обміркувати їх і ухвалити рішення по ретельному і зрілому обговоренні справи¹⁷. Ці настанови актуальні й на сьогодні.

Слід сподіватися, що новели сучасного законодавства щодо спрощеного письмового порядку розгляду справ у позовному провадженні буде удосконалено, а при їх практичному застосу-

ванні суди не полишають еволюційний спосіб публічного розгляду справ через формальне ставлення до встановлених законом принципів судочинства.

Окремої уваги в світлі проблеми, що розглядається, потребує вивчення питання про винятки з правила про публічний розгляд справи судом.

1. *Роженко Д. В.* Поняття та сутність письмового провадження // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2013. Вип. 10. С. 403–406; *Згама А. О.* Про застосування спрощеної процедури в господарському судочинстві // Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 72. С. 182–187. 2. *Грень Н. М.* Право на справедливий суд: проблеми доступності та публічності // Вісник НУ «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2015. № 825. С. 132–137; *Луспенник Д.* Почему Верховный Суд рассматривает дела без вызова сторон // Судебно-юридическая газета. 06.02.2018. URL: <http://sud.ua/ru/news/sud-info/114645-pochemu-verkhovnyu-sud-rassmatrivaet-dela-bez-vyzova-storon>; *Мірошниченко А. М.* Спрощені процедури вирішення спорів як засіб зменшення навантаженості на суди в Україні // Право і громадянське суспільство. 2015. № 3 (11). URL: <http://leslaw.knu.ua/index.php/item/227-sproshcheni-protsedury-vyrishennya-sporiv-yak-zasib-zmshennya-navantazhenosti-na-sudy-v-ukrayini-miroshnychenko-a-m>; *Ткачук О.* Простіше, легше, доступніше // ВССУ. 26.06.2017. URL: http://sc.gov.ua/ua/golovna_storinka/prostishe_legshe_dostupnishe.html; *Шевчук С.* Судовий захист прав людини: практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. Вид. 2-ге, випр., доп. Київ: Реферат, 2007. 848 с. 3. *Грень Н. М.* Цит. праця. С. 135. 4. *Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України № 2147-19 від 03.10.2017* // ВРУ. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2147-19> 5. *Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року* // ВРУ. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015. 6. *Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, дата підписання — 04.11.1950; дата ратифікації Україною — 17.07.1997; дата набрання чинності для України — 11.09.1997; ратифікована Законом № 475/97-ВР від 17.07.1997* // ВРУ. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004 7. *Корнеліс Хендрік ван Рее.* Гармонізація громадянського процесу в глобальному масштабі // Европейский гражданский процесс и исполнительное производство: сб. мат. Международной научно-практической конференции, г. Казань,

КФУ, 25 марта 2011 г. / отв. ред. Д. Х. Валеев. Москва: Статут, 2012. С. 15.

8. *Case of Fredin v. Sweden* (no. 2) No 18928/91, 23/02/1994 // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57867%22%7D>}; *Case of Allan Jacobsson v. Sweden* (no. 2) (No 8/1997/792/993, 19/02/1998) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58133%22%7D>}; **9.** *Case of Fischer v. Austria* (no. 16922/90, 26/06/1995) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57916%22%7D>}; *Case of Salomonsson v. Sweden* (no. 38978/97, 12/02/2003) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-60736%22%7D>}; **10.** *Case of Varela Assalino v. Portugal* (No 64336/01, 25/04/2002) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-43416%22%7D>}; **11.** *Case of Allan Jacobsson v. Sweden* (no. 2) (No 8/1997/792/993, 19/02/1998) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58133%22%7D>}; **12.** *Case of Döry v. Sweden* (No 28394/95, 12/02/2003) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-60737%22%7D>}; *Case of Saccoccia v. Austria* (No 69917/01, 05/07/2007) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-81869%22%7D>}; **13.** *Case of Schuler-Zraggen v. Switzerland* (no. 14518/89, 24/06/1993) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57840%22%7D>}; *Case of Döry v. Sweden* (No 28394/95, 12/02/2003) // HUDOC. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-60737%22%7D>}; **14.** *Право на справедливый суд в рамках Европейской конвенции о защите прав человека* (статья 6). Руководство для юристов текущее издание по состоянию на январь 2008 г. / ред. Дойна Иоана Страйстеану, Дина Ведерникова. Лондон: Interights, Council of Europe 2009. 99 с. // ECHR.RU. URL: manual_RUS.pdf **15.** *Высочайше утвержденное Положение о мерах к охранению государственного порядка и общественного спокойствия*: Положение Комитета Министров, Высочайше утвержденное 14 августа 1881 года // Собр. Узак. 1881 г. сентября 9. Ст. 616. **16.** *Джанишев Г. А.* Основы судебной реформы: сб. статей. Москва: Статут, 2004. С. 135. **17.** *Васьковский Е. В.* Курс гражданского процесса: Субъекты и объекты процесса, процессуальные отношения и действия. Москва: Статут, 2016. С. 405-406.

Lesko Alla. The right to public trial as a compliance with the safeguards of a fair trial

The article presents research results of the issue of implementation of human right to a public hearing by an independent and impartial court that resolves the dispute over its rights and obligations of civilian nature. Based on the analysis of the novels of Civil Procedural Code of Ukraine on the review of cases in a summary procedure in the systematic interpretation in the ECHR

decisions of the human right to a public hearing of the case, conclusions were made on the possibility of case of civil jurisdiction without holding public hearings and those requiring compulsory oral proceedings.

Reforms and transformations in the field of judicial system and civil procedural procedures that took place in Ukraine during 2015-2017 introduced many novelties, one of which is the extension of the field of implementation of simplified procedure of cases proceedings, which evoke many disputes among lawyers-scientists and practitioners from different countries. Simplified procedure of cases proceedings provides, in particular, the consideration of a case in written arrangement instead of a mixed (written and oral). Considering cases under simplified written procedure the principles of fair and public hearing of a case should be adhere.

Based on the analysis of the Art. 402 of Civil Procedure Code of Ukraine the conclusion about necessity of its improvement was made in order further elaborate of its precepts concerning judicial considering of case in written proceeding.

The author proves that the element of ensuring of right to a fair judicial trial is an observance of the right to its public consideration. This conclusion is based on norms § 1 art. 11 The Universal Declaration of Human Rights, was proclaimed by the United Nations General Assembly in Paris on 10 December 1948 (General Assembly resolution 217 A(III)), Art. 6 European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms on the right of a person to a public trial of a case and on the concrete cases of the ECHR.

The article provides arguments in favor of that resolve a civil case in the court of cassation by written procedure without violating the right of publicity is possible in event if this case was considered under mixed procedure in the courts of the first and appellate instance, in terms of full and qualitative preparation of the case file.

Written proceedings have such advantages for the parties and for the court: clarity and completeness of presentation of material in writing arrangement, saving time and material resources, the absence of excessive spontaneity. The result of such an order should become the timely decision-making and a fair resolution of the civil case.

The author expresses hopes that modern Ukrainian legislation on simplified written order of considering of the case in legal proceedings will be improved, and during its application courts will not leave the evolutionary course of publicly hearing of cases by means of formal attitude to the established by law principles of legal proceedings.

Keywords: right to a fair trial; public trial; summary procedure; oral proceedings; written proceedings.